

◆ ST. OLAV ◆

Nr. 27—28

Oslo, 6. juli 1944

56. årg.

«St. Olav utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontorer eller direkte, skriftlig i ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2.50 pr. kvartal forskuddsvis betalt, for utlandet tillegg av vedk. lands avisporto. Oppsigelser må være eksp. i hende seinest 14 dager for hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften. «St. Olav»s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743. «St. Olav»s ekspedisjon og forlag, Akersveien 5 I, er åpen hver dag kl. 10—3. Onsdag lukket. Utbetalinger kun tirsdag kl. 1—2.

INNHold: Ballade til Vår Frue. — Kjenn din religion. — Rosekransen. — Bonnens Apostolat. — Maria-åpenbaringen i Fatima. — Katolsk kristenliv. — Menighetssang. — Her hjemme.

BALLADE TIL VÅR FRUE

Eit dikt frå millomalderen — etter Villon.

UMSETT AV RAGNHILD FOSS

*Himmelfrue, dronning yver Jorderike,
keisarfrue yver tynnermo og myr,
tak imot meg som di ringe kristenkvinna,
at eg må eit rom, inmillom dine finna,
endå eg er lite kosteleg og dyr.
Dine miskunn's gåvor er so ozleg rike,
større enn dei synder eg med mine like
her på jordi gjer. Det er 'kje lygn å segja, reine moy,
at i denne tru eg leva vil og doy.*

*Seg med Sonen din at eg må vera hans!
Må han syndeskuldi mi i miskunn tvætta
soleis som han eingong rein som snoen tvætta
kvinna frå Egypt for hennar syndesaur.
Eller som med Theophilus óg han gjorde,
då du bad for honom, presten, han som torde
selja sjeli til den vonde som ein annan slaur.
Vara meg at aldri eg må noko dilikt gjera.
Du som utan mein fekk sakramentet bera,
brødet dei i messa kvar ein dag lyt æra,
det er 'kje synd å segja, reine moy,
at i denne tru eg leva vil og doy.*

*Eg er ei gamal, fatig kona og ring på alle vis,
inkje veit eg, kann 'kje eingong lesa.
I soknekyrkjá mi eit bilet heng av Paradis
med harpor, luth og spel — dei hev det vent dei sæle.
Men helvet er der og med all si gru óg fæle,
kvar gong eg ser det røddast eg, men himlen gjev meg
gleda.*

*Å, lat meg nå til himlens gleda, du Guds hoge mor,
du som kvar synder søkjer til i tru og tillit stor.
Eg lyg 'kje når eg segjer deg, du reine moy,
at i denne tru eg leva vil og doy.*

*Prinsesse moy, du hoge, einast du hev bore
Vår Drottin, han som er og som hev alltid vore,
han den Allvelduge som bar vår lekams plåge,
som kom frå Himmerik og budde i det låge.
Sin fagre ungdom ofra han for våre syndesår,
ja, soleis var han, soleis er han, denne Frelsar vår.
Det er 'kje lygn å segja, reine moy,
at i denne tru eg leva vil og doy.*

Dette diktet er ca. 500 år gammalt. Det er ei bøn diktaren legg i munnen på mor si. I fyrste strofa nemnest: «tynnermo og myr». I den millomalderlege tankeheimen var det på grensa av den andre verdi ein tornemo som flengde sund fõtene på ferdamannen; likeins var det store sokkjemyrar,

som seinka sjeli på vegen hennar. Kvinna frå Egypt som nemnest i 2dre strofa var Maria frå Egypt, ei kvinna som vart umvend frå lauslivnad og doyde som einbue i ørkenen. Theopilus som diktet fortel um var ein prest det var mykje tala um på den tidi diktet vart skrive.

Kjenn din religion.

Av A. J. LUTZ. O. P.

D. De overnaturlige moralske dyder.

Den samme helliggjørende nåde som tro, håp og kjærlighet bundet i, er også drivkraften til den kristnes moralske liv. Rent menneskelig sett består moralen deri at vi lever i overensstemmelse med de etiske grunnprinsipper som er oss medfødt og med vår samvittighet. Ved syndefallet har den naturlige etikk mistet en stor del av sin makt. Den menneskelige natur er nok ikke i den grad bedervet av synden at det ikke skulde være noe godt igjen. Det er åndelig lys igjen for å vise vegen. Det er også gode impulser igjen, og især viljefriheten, slik at mennesket virkelig kan handle riktig og være ansvarlig for sine gjerninger. Allikevel er mennesket i lengden ikke i stand til med sine naturlige evner alene å leve etter de etiske normer. Mennesket likner den syke eller sårede som nok kan gå noen skritt, men snart faller tilbake i avmakt. Den falne og sårede natur må oppreises. Først når mennesket ved nådens liv er gjenforenet med sin skaper, får hans åndelige natur så meget av sine krefter tilbake at den makter å leve etter fornuftens normer.

Imidlertid er vi ikke bare kalt til å leve i overensstemmelse med det naturlige etiske ideal. Vårt ideal er Guds Sønn. «For dem som han kjente i forvegen, dem har han også i forvegen bestemt til å bli likedannede med hans Sønnens bilde, så han skulde bli den førstefødte mellom mange brødre» (Rom. 8, 29). Ved å betrakte Guds Sønn i hans menneskelige natur, ser vi den guddommelige fullkommenhet i menneskelige former foran oss. Jesu absolutte syndefrihet, hans ydmykhet og renhet, hans heroiske sjelsstyrke og alle hans andre moralske egenskaper, er den herligste åpenbaring av Guds egen hellighet. Vi blir «fullkomne som Faderen i himmelen» dersom vi adlyder apostelens formaning «la det samme sinnelag være i dere som var i Kristus Jesus» (Fil. 2, 5). For å oppnå et så høyt mål strekker våre naturlige evner ikke til, selv om synden ikke hadde svekket dem. Hvordan kunde vi tenke, ville, føle, handle som Guds Sønn, dersom vi bare rådet over våre medfødte evner?

Den helliggjørende nåde innebærer derfor også overnaturlige moralske dyder. De naturlige dyder gjør oss til gode mennesker og til gode borgere i det politiske samfunn. De overnaturlige dyder gjør oss til «medborgere med de hellige og Guds husfolk, bygd opp på apostelens og profetenes grunnvoll med Kristus Jesus selv som hjørnesteinen» (Ef. 2, 19, 20). Men samtidig erstatter de den naturlige moralske kraft som gikk tapt ved syndefallet og hjelper oss til å oppnå de naturlige egenskaper vi trenger til vårt liv i denne verden. For det gjelder å bruke denne

verden og leve i samfunn med våre medmennesker og å bidra til kulturens utvikling på en måte som svarer til vår verdighet som Guds barn.

Sant nok at «denne verdens skikkelse går til grunne» (1. Kor. 7, 31) og dens goder står langt under de goder som Guds rike gir oss her og lover oss i evigheten. Men så lenge vi lever på jorden er vi til en viss grad henvist til dens goder. Gud selv har ordnet det slik. En kristen må derfor også bygge sin heim, dyrke sin jord, drive sin forretning, gjøre sitt arbeid, delta i samfunnslivet, etterstrebe kultur, tåle livets nød og sorger med kristelig verdighet, slik at hele hans adferd stemmer overens med Jesu sinnelag. De overnaturlige energier som den helliggjørende nåde nedlegger i våre sjelskrefter setter oss i stand til det.

Rosekransen.

Noen gode venner sier jeg bør la dette bli trykt — jeg så ellers helst selv at det ble mellom oss, men det har en kan hende ikke rett til hvis det kan bli til gagn for andre også.

Vi er en krets som lenge har drøftet om det ikke var mulig å variere rosekransbønnen, som vi alle blir mer og mer glad i ettersom årene går. Så framla jeg et forslag som vant bifall og som vi synes vi har nytte og glede av etterat det er blitt gjennomprøvd. Kanskje kan det også gagne andre .

Mandag: Rosekransen for de avdøde.

Tirsdag: Gledens mysterier.

Onsdag: Lærens mysterier (ny tekst).

Torsdag: Sakramentenes mysterier (ny tekst).

Fredag: Smertens mysterier.

Lørdag: De siste tings mysterier (ny tekst).

Søndag: Herlighetens mysterier.

Lærens mysterier.

- 1) ..... som har vist oss Faderen.
- 2) ..... som er ordet, som ble kjød.
- 3) ..... som har lovet oss den Hellige And.
- 4) ..... som har talt i liknelser.
- 5) ..... som har bygd Kirken på Petrus.

Sakramentenes mysterier.

- 1) ..... som har gjenfødt oss av vann og ånd.
- 2) ..... som nærer oss i nattverden.
- 3) ..... som rensar oss i boten.

BÖNNENS APOSTOLAT

Ved lederen for apostolatet i Oslo Vikariat, sokneprest Høgh, Fredrikstad.

Bønneintensjoner for juli:

- I. Energisk strid mot umoralen i film og bøker.
- II. At arbeidsforholdene og familielivet hos neregrene må bli ordnet etter kristne grunnsetninger.

I.

Vokt ditt hjerte framfor alt som skal voktes, for livet går ut fra det» (Ordspr. IV, 23), lærer den gamle og alltid nye boken som forteller om menneskers fristelser, kamp, fall og seire, om årtusens erfaring om troskap og svik mot Guds bud og lov, kort sagt om den aldri hvilende strid om menneskesjelen.

Fra hjertet går livet ut, lengslene, ønskene, viljen. Fra hjertet går attråen fram, og den fastsetter livsvegen til det gode eller onde. Og hjertelivet, attrå, ønske og vilje, blir formet av den næring vi gir det. Næres det med renhet, sannhet og skjønnhet, blir også attråen ren og hellig. Næres det med lidenskap, blir også hjertet drevet av lidenskapene, fylt av «kjødets og øyenes lyst» (1. Johs. 2, 16.)

Her er det film, bøker og tidsskrifter spiller en så avgjørende rolle: som næring for hjertets liv, viljens og attråens liv. Gjennom dem får tanke og fantasi sine impulser, og som tanke- og fantasilivet

- 4) ..... som har helliget ekteskapet.
- 5) ..... som har vigslet oss til våre prester.

De siste tings mysterier.

- 1) ..... som salver oss i dødstimen.
- 2) ..... som er oppstandelsen og livet.
- 3) ..... som skal igjenkomme og dømme levende og døde.
- 4) ..... som stiller oss ved sin høgre side.
- 5) ..... som skjenker oss livets krone.

Nos cum prole pia
benedicat Virgo Maria!

Urbanus.

Ovenstående forslag forutsetter at rosekransen blir bedt slik at de ord som minner om mysteriet blir innskutt etter hvert «Hill deg, Maria», en metode som bare er tolerert der hvor den har inngrodd tradisjon, da det ikke er tillatt å skyte private bønner inn i Kirkens offisielle bønner som det er avlat knyttet til. Men her følger vi den romerske metode og nevner mysteriet bare for hvert ledd. Derfor er forslaget ikke særlig aktuelt for oss, men en kan gjerne be sin rosekrans i den bestemte mening som er uttrykt i lærrens, sakramentenes og de siste tings mysterier som blir nevnt her.

Red.

er, slik blir også hjertets liv, attråen og viljen. Får tanke og fantasi ren og hellig næring, vil målet for viljen og attråen også bli renhet, sannhet, skjønnhet og hellighet.

Alltid har vår hellige Kirke hatt denne sannhet for øye og har gitt sine bud og forskrifter til fremme av film og presse i kristen ånd. Men også andre krefter er virksomme i verden, krefter med helt andre interesser og mål enn kristendommen. Og da no verdens barn er klokere enn lysets barn, har disse Kirke- og kristendomsfiendtlige krefter fått en skjebnesvanger makt over film og presse. Nesten uten hinder har de derfor kunnet sende en flom av kristendomsfiendtlige og moralsk mindreverdige film og trykksaker ut over verden.

Det finnes alle avskygninger av disse sjelefordervere, fra den laveste pornografi, som straks røper sitt mål og derfor er mindre farlig, til de estetisk og teknisk fullendte verker, som umerkelig, men sikkert og virksomt undergraver kristen tankegang og kristent viljesliv. Ikke noe menneske går fri dem. Ikke en eneste skole, ikke et eneste kloster eller en eneste heim er lenger trygg for denne fare for kristenliv og moral i en eller annen form. Ordet om ulven i saueklær er her fullt ut på sin plass. Derfor gjelder det også for enhver å være våken og på vakt og ta kampen opp mot faren. Alle våpen må brukes, også bønnens. Ja, ikke minst det!

Bønnens Apostolat kaller oss i juli måned til bønn for denne striden mot umoralen i film og trykksaker. Energisk skal og må striden være, for den går ikke ut på bare å hindre mindreverdige ting i å nå fram. Nei, den må også søke å inspirere og skape verdige, sunne og sanne ting til næring for menneskenes fantasi- og tankeliv. Det er derfor en veldig oppgave som må løses i kristen ånd, en oppgave vel verd bønn og forbønn. For dette er ikke mindre enn en livssak for Kirken og de kristne. Med hele vår sjel må enhver av oss gå inn for løsningen av denne oppgaven og ta vår del av arbeidet og ansvaret. Ikke bare med praktiske tiltak, men også med bønner må vi søke å vekke alles ansvarsfølelse for, vilje til og krav om renhet og sannhet, sunnhet og skjønnhet og samsvar med kristen lov og bud i det som bys fram av film og trykk.

Derfor ber vi i hele juli måned daglig med B. A.: Jesu høghellige hjerte, at du vil vekke oss alle til energisk strid mot umoralen i bøker og film, om det ber vi deg, bønnhør oss!

Over alt hvor kristendommen trenger fram, stiller den sine ufravelige krav til de sosiale forhold. Alt er underlagt kristen lov, alt må bringes i samsvar med den. For Jesu Kristi herredømme strekker seg over alt og alle.

Alltid har dette ført til vansker og konflikter hvor kristendommen har møtt et annet livssyn, et annet

Maria-åpenbaringen i Fatima.

St. Ansgars Forlag i København, har i 1943 utgitt en liten bok som bærer ovenstående titel. Enhver som har hatt anledning til å fordype seg i disse interessante sider, har fått nøye rede på det overnaturlige som hendte nær ved byen Fatima i Portugal i 1917. De har også fått kjennskap til andakten til Marias rene hjerte. Men det gis sikkert også mange som ikke har vært så heldige å få skaffet seg den interessante bok. Derfor tør et lite utdrag av de innholdsrike sider være på sin plass i «St. Olav».

Maria-åpenbaringene i Fatima er et sidestykke til det som fant sted i Lourdes i 1858. Forskjellen er bare den: mens det i Lourdes bare var én fattig gjetergjente, Bernadette Soubirous, som fikk se den Hellige Jomfru, så var det tre fattige, uvitende barn som hadde den lykke å se og tale med himmeldronningen da hun i 1917 åpenbarte seg i Fatima. Det var den ti-årige Lucia Marto og hennes to søskenbarn, Francisko og Jacinta Santos, den første ni og den annen syv år.

Den 13. mai 1917 var de som vanlig ute og gjette sauene, ikke langt fra landsbyen Aljustrel, hvor de hørte heime. Middagstiden nærmet seg, og som de var vant til, knelte de ned og bad rosekransen. Så fortsatte de sin lek. Med ett skar et lyn gjennom luften; men himlen var skyfri. «Det trekker opp til uvær,» sa barna til hverandre. «Det er best vi driver dyrene ned til landsbyen.» Da kom et nytt lyn, enda skarpere enn det første. De tre små stod som naglet til jorden. Like over en steinek får de øye på en strålende skjønn kvinne. «Vær ikke redd!» sier hun mildt. «Jeg skal ikke gjøre dere noe

syn på mennesker og menneskeverd. Slik var det i oldtidens Romerrike, slik var det dengang Norge var misjonsmark og lenge etter. Våre gamle norske lover bærer sterkt preg av denne konflikten, som likevel over alt er blitt løst til signing for menneskeætten.

Misjonene i Afrika danner ingen unntagelse, tvert imot. Vanskene er snarere større ettersom det her gjelder en helt annen menneskerase og vidt forskjellige sosiale forhold. Særlig skaper arbeidsforholdene med slavehold og kvinnene nærmest som arbeidsdyr, og familielivet med flerkoneri og konekjøp store vansker og hinder for kristendommens framgang. For mange vil dette si det rene martyrium, år i lidelse og sjelekamp.

Her som ellers står vi maktesløse om ikke Guds nåde får virke og skape om menneskene. Derfor tar vi vår tilflukt til bønnen og ber i juli måned etter vår hellige fars, pave Pius XII's ønske med B. A. for misjonene i Afrika:

Jesu høghellige hjerte, at du vil gi nåde, så arbeidsforholdene og familielivet hos negrene kan bli ordnet etter kristne grunnsetninger, om det ber vi deg, bønnhør oss!

ondt.» Barna ble stående og se på den vidunderlige skikkelse. Til slutt våget Lucia å spørre: «Hvor kommer du fra?» Til svar fikk hun: «Jeg kommer fra himmelen.» «Hva ønsker du av oss?» — «Jeg kommer for å be dere komme hit igjen den 13. i hver måned, på samme tid som i dag, seks ganger i trekk inntil oktober. Da skal jeg si dere hvem jeg er, og hva jeg vil dere.» — Så fulgte det viktigste, selve kjernen i åpenbaringen: «Er dere rede til å bringe alle de ofre og ta imot alle de lidelser som Gud sender dere, som sone for de mange synder som krenker den himmelske konge, for å oppnå syndernes omvendelse, og som sone for de krenkelser som tilføyes Marias rene hjerte?» — Lucia svarte begeistret ja på alle tres vegne. Etter å ha lagt barna på hjerte å be rosekransen med stor andakt, for å oppnå fred i verden, svevde den strålende skikkelse mot øst og forsvant i sollyset. Først da kom barna til seg selv; men ingen av dem hadde lyst til å leike mer. Før de skiltes den dagen, gav de hverandre det løfte ikke å fortelle om synet til noen. Lucia holdt ord, men lille Jacinta greide ikke bevare hemmeligheten. Naturligvis trodde hennes mor ikke et ord om det vidunderlige syn. Alle-rede den neste dag visste ikke bare Aljustrel, men hele Fatima om barnas opplevelse; men som rimelig var, trodde ikke et menneske på det de fortalte. De tre barn ble beskyldt for løgn, og foreldrene prøvde både med det onde og det gode å få dem til å tilstå at de hadde løyet. Men hvordan kunde de fornekte den Hellige Jomfru? De var rede til å lide alt, mens de ventet på at Maria skulde vise seg for annen gang i Cova da Iria.

Den annen åpenbaring fant sted onsdag 13. juni 1917 på den fastsatte tid. Samtalen mellom himmeldronningen og Lucia varte omtrent ti minutter. På ny ble barna oppfordret til å be rosekransen med iver og andakt. Så betrodde hun dem en hemmelighet, som de aldri vilde røpe for noen.

Tunge vanskelige dager fulgte nå for de tre utvalgte, især for Lucia. Dagen før den 13. juli var hun så full av angst og tvil at hun slett ikke vilde følge med sine kamerater til Cova da Iria. Jacinta gråt og bad: «Du må gå med oss, Lucia! Damen har jo sagt det sist.» Men da middagstimen nærmet seg den 13. juli, var det som en overmenneskelig makt tvang henne til å gå. Da barna kom til Cova da Iria, hadde det allerede samlet seg så mange mennesker på stedet, noen mener 2000, andre 4 eller 5000, så barna nesten ikke kunde komme fram til steineken.

Klokken var akkurat 12 da den strålende skikkelse kom til syne. På ny bad damen at barna daglig skulde be rosekransen forat krigen snart måtte ta slutt. At Lucia bad damen om å gjøre at under, viser i hvilken fryktelig sjelstilstand hun var. Til denne bønn svarte Maria bare: «Kom igjen hver måned. I oktober vil jeg gjøre et under, forat alle skal tro.» På ny oppfordret hun barna til ivrig rosekransbønn og sa til slutt: «Dere må bringe mange ofre for å oppnå syndernes omvendelse. Og hver gang skal dere si: «Kjære Jesus, jeg

gjør det av kjærlighet til deg, for syndernes omvendelse og som sone for de krenkelser som tilføyes Marias rene hjerte.»

Etter denne åpenbaring var det som om all angst og tvil var veket bort fra Lucias sjel. Hun hadde gjenfunnet freden. Noen av de hemmeligheter som den Hellige Jomfru betrodde barna i Fatima, har vi no fått kjennskap til: innføringen av andakten til Marias rene hjerte.

I de første måneder tok den kirkelig øvrighet ingen stilling til saken. Også den katolske presse viste den største forsiktighet. Annerledes var det med den liberale presse. Den kom med de underligste hypoteser for å bevise at de overnaturlige hendinger i Fatima var en umulighet. Barna led av epilepsi. Det hele var bare suggestion, eller renkespill fra Kirkens side..... Disse ondskapsfulle artikler nådde ikke sin hensikt. Tvert imot gjorde de Fatima kjent over hele Portugal. Således var det en enorm menneskemengde som strømmet til Cova da Iria den 13. august, mellom femten og tyve tusen. Utålmodig ventet de på å få se de tre barn; men middagstimen nærmet seg og ingen barn kom. Hva var grunnen? Jo, herredsfogden fra Vila Nova de Ourém hadde latt dem arrestere. Under påskudd av å ville kjøre dem til Cova da Iria hvor den hellige Jomfru ventet dem klokken 12, tok han dem med seg heim og holdt et strengt forhør. Han vilde for enhver pris vite hvilke hemmeligheter damen hadde betrodd dem. Men alt hva han spurte og truet, så nektet barna å svare. Til straff ble de stengt inne i et rom, og der ble de sittende alene til neste morgen. Så tok forhøret til igjen. Men barna var ikke til å rokke. Til slutt ble herredsfogden så rasende at han kastet de tre uskyldige små i det offentlige fengsel, og sa at no skulde de brennes levende. Det er ikke vanskelig å slutte seg til hva de tre små barn må ha følt og gjennomgått i dette døgn. Men deres mot er beundringsverdig. «Heller vil jeg dø en fortelle hemmeligheten,» sa den syv-årige Jacinta. — Lille Francisco var i strålende humør: «Hvis de dreper oss, så kommer vi jo straks i himmelen. Jeg har ikke noe imot å dø.»

Da herredsfogden til slutt innså at han ikke kom noen veg, oppgav han sin grusomme komedie, og den 15. august kjørte han barna tilbake til Fatima. Gud alene vet hva de tre barnehjarter har utstått fra den 12. til den 15. august. Men deres største sorg var den at de ikke fikk se den hellige Jomfru den 13. august. No måtte de vel vente til den 13. september. Men den himmelske mor hadde medlidenhet med sine barn. Søndag den 19. august viste hun seg for dem mens de var ute og gjette sauene. «Be! Be og bring mange ofre for syndernes omvendelse,» slik lød hennes budskap til dem på ny.

De forfølgelser som barna hadde vært utsatt for fra herredsfogdens side, hadde en helt annen virkning enn han hadde ventet. Ingen tvilte no lenger på barnas utsagn. Her var det noe overnaturlig med i spillet, ellers hadde de ikke utvist så stort heltemot. Det var også påfallende å se hvordan troen og fromheten hadde tatt til i Fatima i de siste ukene.

Da de tre barn torsdag formiddag den 13. september tok vegen til Cova da Iria for å se himmeldronningen for femte gang, var det nesten umulig å komme fram til steineken; så stor var folkemengden, omkring 20 000

mennesker. Mange troverdige personer som var til stede ved den femte åpenbaring, har seinere fortalt og nedskrevet det de var vitne til. En av dem, selve generalvikaren fra Leiria beretter: «Mengden bad enno, da det plutselig hørtes høge jubelrop: Se, der er hun! og tusener av hender løftet seg mot himmelen. Også jeg så opp mot den klare himmel, da jeg med ett fikk øye på en ildkule i øst. Den svedde langsomt og majestetisk gjennom luften. Også min venn så det samme fenomen. Men plutselig forsvant den vidunderlige kule for vårt blikk. I det samme hørte jeg en barnestemme rope: «Der er hun! Nå kommer hun!» — Det var Lucia som så damen.

I det femte besøk sa den hellige Jomfru til barna at de skulde fortsette å be rosekransen forat krigen snart måtte slutte. Deretter lofte hun å komme igjen i oktober sammen med den hellige Josef og Jesusbarnet.

Forskjellige naturfenomener var blitt iaktatt under den hemmelighetsfulle samtale mellom Guds mor og barna; for uten lyskulen la en også merke til at solen mistet sin glans. Luften fikk et gulaktig skjær, og en hvit sky la seg over steineken og barna som knelte der. Men alle disse fenomener blekner i sammenlikning med det store under som skjedde søndag den 13. oktober.

Allerede tidlig om morgenen den 12. begynte folk å strømme til Fatima, nær sagt fra hele Portugal. Om ettermiddagen var det stor trengsel på alle veger som førte til Cova da Iria. Uten stans kom folk gående og kjørende. Mange av dem vandret barfotet og bad rosekransen. Da de tre utvalgte kom til steineken søndag den 13. oktober, var der samlet nesten 70 000 mennesker som med stor spenning ventet på det som skulde skje. Klokken tolv kom den Hellige Jomfru til syne for barna. På ny spurte Lucia: «Hva ønsker du av oss?» og på ny fikk hun det samme svar som før: «Be rosekransen andektig!» Og denne gang sa damen tydelig hvem hun var: «Jeg er Rosekransdronningen. Jeg vil at det skal bygges at kapell på dette sted.» Så tilføyde hun: «Krigen skal snart slutte. Menneskene skal forbedre seg og be om tilgivelse for sine synder.» — Dyp sorg la seg over hennes trekk idet hun sa med bønnfallende stemme: «De må ikke såre Jesus mer. Han har allerede lidt altfor meget.» — Det var den Hellige Jomfrus siste ord, selve kjernen i budskapet fra Fatima.

Idet Guds mor tok avskjed med sine tre små venner, åpnet hun sine hender og pekte på solen. Og Lucia ropte uvilkårlig: «Se solen!» Hvilket skuespill! Med ett tok solen til å gå rundt, lik et ildhjul, i voldsom fart, og sendte ut strålebundter i alle farger. Et øyeblikk så det ut som om solskiven løsnet fra himmelhvelvingen og vilde falle ned. Folk stod åndeløse av skrekk. Hva vilde no skje? Dette solunder som varte i omtrent ti minutter, ble sett av 70 000 mennesker, troende og vantro, bønder og folk fra byene, vitenskapsmenn og journalister.

Hvorfor hendte dette under? Sikkert for å overbevise oss om sannheten i åpenbaringene, og for å betone den overordentlige store betydning av det budskap som Barmhertighetens Mor brakte til vår jord.

Under den sjette åpenbaring så barna Guds mor i forskjellig skikkelse: sammen med den hellige familie, som den smertefulle mor og som vår Frue av Karmel. Hvorfor? Sikkert for å vise oss at hun alltid er den

samme barmhjertighetens mor under hvilket navn vi enn roper til henne.

Inntil åpenbaringen i 1917 hadde de tre barn i Fatima ført et muntert og sorgløst liv som alle andre barn på deres alder. Men etterat de hadde hørt Guds mors ønske om ivrig rosekransbønn og sone for syndernes omvendelse, slo de inn på en ny veg. Det er utrolig hva de kunde tenke ut for å bringe Jesus mange ofre i dagens løp. Den ene overgikk den annen i iver og oppfinnsomhet, ja, en kan nesten si i heltemot, for å oppnå syndernes omvendelse. Mange av barnas ofre og selvfornektelser er kanskje mer å beundre enn å etterlikne. Fikk de noe godt, gav de det straks bort. På samme måte gjorde de ofte med maten de fikk med seg når de var ute og gjette. Mest heltemot viste de kanskje når de tilbrakte hele dagen oppe i fjellet uten å drikke en dråpe vann, enda det var midt på heteste sommeren. «For deg, kjære Jesus! For syndernes omvendelse!» Da falt ikke noe offer for tungt. Ikke bare barnas iver når det gjaldt sone og offer, må vi beundre. De gjorde like store framskritt i andre dyder: lydighet, ydmykhet og fromhet.

Under en av åpenbaringene hadde den Hellige Jomfru sagt at hun snart vilde komme og hente Francisco og Jacinta og ta dem med til Paradiset. Og slik gikk det. Francisco visste at han snart skulde dø, derfor brydde han seg ikke om gå på skolen. Mens Jacinta og Lucia var på skolen, gikk han som regel inn i kirken. Der var han hos «den usynlige Jesus» inntil skolen var slutt og de to småpiker kom og hentet ham. Da sykdommen seinere tvang ham til å bli heime, var det han største sorg at han ikke kunde gå og besøke den usynlige Jesus.

Ved juletider 1918 ble både Francisco og Jacinta alvorlig syke. De ble smittet av den såkalte «Spanske syke» som på den tid herjet i Europa og krevde mange ofre. Heller ikke under sykdommen fornektet de sin offeriver. Og no hadde de enda flere leiligheter til å sone og lide for synderne enn før. — Med Francisco gikk det stadig nedover. Den 2. april 1919 var hans tilstand så alvorlig at foreldrene tilkalte presten for å høre guttens skriftemål. Dagen etter fikk han den store lykke som han hadde lengtet så inderlig etter: å motta den første hellige kommunion. Han strålte av himmelsk glede da han sa til sin lille søster: I dag er jeg lykkeligere enn du; for jeg har den usynlige Jesus i mitt hjerte.» Ut på dagen betrodde han til Jacinta og Lucia: «Når jeg kommer i paradiset, skal jeg be Jesus og Maria om å hente dere dit opp så snart som mulig. Fredag den 4. april forlot Francisco denne jord. Et salig smil forklaret hans trekk; uten døds kamp, uten et sukk sov han stille inn. Bare 11 år gammel, og allerede moden for himmelen!

Jacinta sørget dypt over broren. Hennes siste ord til ham lød slik: «Du må hilse Jesus og den Hellige Jomfru fra meg; og si til dem at jeg vil lide alt hva de vil, for å omvende synderne og for å yte sone for de krenkelser som blir tilføyd Marias rene hjerte.» — Men snart var også hennes lidelsestid til ende; hun følte selv at himmelen var nær. Men Guds mor glemte ikke sin lille yndling. Flere ganger viste hun seg for Jacinta under hennes sykdom. Og den uskyldige lille piken tok disse himmelske besøk som noe helt selvfølgelig: «Guds mor sa til meg at de vilde føre meg til Lissabon,» fortalte hun en dag til Lucia. «Etter mange lidelser skal jeg dø der

helt alene.» — Og slik gikk det med lille Jacinta. En berømt spesialist som besøkte den syke i Aljestrel, ønsket å operere henne i Lissabon, skjønt hun forsikret at det ikke vilde hjelpe. Operasjonen fant sted den 10. februar 1920. Om aftenen den 20. februar følte hun seg så dårlig at hun selv bad om å få de siste sakramenter. Presten lofte å komme neste morgen. Men da var det for sent. Klokken halv elleve om aftenen kom den Hellige Jomfru, som hun hadde lovt, og hentet sitt lille yndlingsbarn opp til himmelen. Bare natt-pleiersken var hos Jacinta da hun fredelig sov inn.

Mens Francisco og Jacinta no nyter den himmelske salighet, så hører Lucia enda blant de levende; skjønt hun ikke lenger tilhører verden. Den 17. mai 1921 ble Lucia opptatt i Dorotheasøstrenes kloster i nærheten av Porto. For tiden er søster Maria Lucia das Dores (av Smertene) i et kloster i Galizia (Spania), og det fortelles at Guds mor gir henne mange nådebevis. Om Gud så vil, skal det engang bli åpenbart hva Jesus og Maria har virket i og ved denne ydmyke, enkle sjel. Men inntil videre forblir det en hemmelighet.

Andakten til Maria rene hjerte.

Bønn — Sone — Innvielse.

Når vi i dag ser tilbake på åpenbaringene i Fatima, på de frukter de har båret, og den betydning de har hatt for hele verden, da står det klart at det som skjedde i Fatima i 1917, er en enestående åpenbaring av Maria rene hjerte; dette hjerte som er fylt av den ømmeste moderkjærighet og den dypeste medlidenhet med den arme, syndige menneskehet. Hun krever to ting av oss: bønn og bot. Hun peker på rosekransen, nøklen som åpner Guds rikes skattkammer. Andakten til Maria rene hjerte, og innvielsen til dette rene hjerte som hun betegner som pantet på freden mellom folkene, og mellom Gud og sjelene. Hun oppfordrer til å holde de fem første lørdager i hver måned; og knytter store løfter til denne andakt.

Her er i korthet hovedtrekkene i andakten til Marias rene hjerte:

1. Daglig rosekransbønn.
2. Andakten til den første lørdag i hver måned: Skriftemål (kan også skje på en annen dag), sonekommunion, et kvarters betraktning over rosekransmysteriene, i den hensikt å ære og trøste Marias rene hjerte.
3. Innvielse av verden til Marias rene hjerte.

Den Hellige Jomfru forlangte uttrykkelig denne innvielse; men selvsagt kunde bare den Hellige Fader ha det siste ord i denne sak. Og Kirkens øverste hyrde har uttalt det avgjørende ord den 31. oktober 1942. Han har gjentatt det den 8. desember i Peterskirken over apostelhøvdindens grav. Vi må være «den allmektige Gud, alle gode gavers giver, uendelig takknemlig, fordi han i sitt forsyns råd holdt en så stor nåde beredt for vår lidelsesfylte tid.»

Det første avgjørende skritt er altså gjort, men der er andre like viktige å ta, hvis vi vil høste de forjettede frukter i hele deres fylde. Skjønt Guds nåde i seg selv er virksom, så krever den vår medvirkning. Den akt som den Hellige Fader har fullbyrdet i 1942, vil først nå sin avslutning når alle bispedømmer, soknene, fami-

KATOLSK KRISTENLIV -

Tilegnet alle konvertitter.

(Forts.)

Resepten ser slik ut på doktorlatin og på norsk:

<i>In N. Dni.</i>	<i>I Guds navn.</i>
<i>Sanctitatis ptt. 50.</i>	<i>Hellighet.</i>
<i>Zelus ptt. 10.</i>	<i>Iver.</i>
<i>Heroismi ptt. 10.</i>	<i>Heroisme.</i>
<i>Cordis ardentis totum.</i>	<i>Et brennende hjerte.</i>
<i>Voluntatis, id.</i>	<i>Viljestyrke.</i>
<i>Anbagationis ptt. 5.</i>	<i>Selvfornektelse.</i>
<i>Vigilantiae ptt. 10.</i>	<i>Årvåkenhet.</i>
<i>Confidentiae ptt. 15</i>	<i>Tillit til din prest.</i>
<i>d. s.</i>	
<i>Til innvortes bruk.</i>	

Det er resepten. Midlet som til å begynne med smaker bittert vinner ved vanen — i motsetning til synden som i begynnelsen er søt, men seinere bitter. Det må inntas ikke bare en gang om dagen, men hver gang våre tanker er ubeskjeftiget og da i passe dosis. Morgen og kveld — når vi planlegger dagen og når vi gjør dens regnskap opp — er de beste tider.

Og ved regelmessig bruk etter sjelhelgens forordning gjør dette middel *immun* mot sjelelig svinnoss.

De som vet seg ikke sterke bør holde huslæge for å sikre seg regelmessig kontroll — altså en fast *sjelesørger* for hvem man ingen hemmeligheter har. Har man en slik — vi har talt om ham i kap. XVI — og bruker ham riktig er faren ikke alene avverget, men utelukket.

Det *koster* litt mer å holde huslæge enn å gå til en doktor av og til — det koster bl. a. selvfornektelse — men det betaler seg i det lange løp!

XX

OM Å GÅ INN I SKATTKAMRET

Det kan hende for den sterkeste å bli trett og for den rikeste å bli fattig. En ekte konvertitt er både rik og sterk — men en kan føle seg til tider allikevel fattig og trett. Det er menneskelig, men det er farlig.

Da gjelder det om å gå inn i skattkamret og se, at

liene og de borgerlige samfunn er viet til Marias rene hjerte.

Vi vil slutte med de ord som kardinal Dalla Costa uttalte da han innviet sitt bispedømme: «Det er nødvendig at vi forstår den verdensomfattende betydning av denne innvielse, og lever fullstendig bevisst i overensstemmelse med den. Det er en viss fare for at innvielsen bare blir til ord, uten verdi, når vi ikke overgir oss helt til Gud, med hjerte og sjel. Innvielsen til Marias rene hjerte er ikke bare en bønneformular; det er et program for kristen livsføring, og en høytidelig forpliktelse til å realisere dette under Marias beskyttelse.»

Observator.

er enn våre lokale kirker små og våre trosfeller ikke særlig framrakende, så eier Guds Kirke skatter som ingen i hele verden ellers.

Når og hvor er det blitt sunget som *Gregor* har lært oss å synge? Når og hvor preket som av *Augustin* og *Krysostomos*? Har noen annen de deilige drakter som brudens tjener ifører seg for å feire brudgommens mysterier — eller har de tjenerinner som våker og ber i brudehuset med olje i lampen og slør for åsynet?

Det er overalt opprettet hospitaler til legemets helse, veterinærhøgskoler for dyrenes pleie og anstalter for gymnastikk og teoretisk fysikk — men hvem andre enn Kirken eier institutter for religion, anstalter for sjelepleie og vitenskapelig fromhet?

Sursum corda — hjertene oppad! alle som kjenner seg trette og fattige fordi vi er få og små her heime — ingen eier skatter som vår hellige mor, Guds Kirke!

Og de skatter er *mine*!

Jeg eier søylene i Kölnerdomen — jeg eier freskene i Firenze — mine er de gylne monstranser i Nôtre Dame — Peterskuplen er min eiendom — det er for meg det sikstinske kapell synger hver søndag — de viseste menn og de største kunstnere har arbeidet for meg — hvilken rikdom!

Sursum corda! Lukk øynene opp!

XXI

DET HÅPLØSE

Disse linjer gjelder et fåtall av konvertitter: de *fortvilte*. Det vilde være urett ikke å si noe til disse selv om det ikke har interesse for flertallet. Flertallet bor i sin aftenbønn tenke på disse få som lider så dypt som det kan lides i det hele tatt. Og måtte alle gode, fromme, rettlinjede, seierrike, hellige sjeler ofte være med i denne bønn — så var de i sannhet med til å «bære hverandres byrde og fullkomme Kristi lov».

Her er ikke tale om de som fortviler over fattigdom, sykdom, sorg over de nærmeste, men om de som er til døden fortvilte over *seg selv*, sin synd, sin last, sin byrde — over det kors som er det tyngste av alle: det forhatte *jeg*.

Men først: dom aldri *du* noen uverdigg til navnet: katolikk! Tenk på liknelsen om den «gjeldbundne tjener» — fornekt ikke en dypt fallen eller stadig fallende bror, så lenge Gud kjennes ved ham og lar ham leve. Og tal aldri om at den eller den sjel er en dårlig vinning for Kirken, ja, endog en skam!

Er det en slik i en *liten* menighet hvor det ene *svarte* får er lett kjennelig mellom de få — la oss si *grå*, så kjenn din plikt til å levendegjøre Kristi kjærlighet og dekk dermed synderens mangfoldighet! Tenker og handler du ikke slik da har du ikke forstått eller opplevd Kristi kjærlighet overfor «tollere og skjøger» og overfor «fariseerne».

(Forts.)

Menighetssang. (Enhver fugl osv.)

En røst fra provinsen:

Jeg var forleden i høgmesse i en av Oslos kirker. Utmerket sangkor, — bevares — rene konserten. Og koret klarte også oppgaven alene — helt alene. Ikke en lyd fra menigheten, jo forresten; i Credo hevet der seg to eller tre røster. Den norske salmen til slutt var det heller ingen utenom koret som interesserte seg noe videre for. Det var visst heller ikke meningen, for noen tavle med nummer var ikke å se. Heller ikke var der lagt ut salmebøker i kirken.

I all ærbødighet og uten nærmere kommentar må en vel ha lov til å si at dette hører ingen steds heime.

Vår menighet er av de mindre. Samtidig er den merkelig fattig på gode sangstemmer, så de som er brukbare har forlenget funnet vegen opp på koret. Men det faller da allikevel ikke oss som er igjen nede inn annet enn at vi må og bære være med — iallfall i vekselsangen med presten, i Credo og de norske salmene. (Kyrie, Gloria osv. greier vi simpelthen ikke.) Det spiller da ingen vesentlig rolle om det ikke akkurat blir konsert av det. — Vi trodde vi også på dette område lå langt etter hovedstaden — stedet hvor en kan være katolikk og enda så noenlunde være i fred, men —

H. G.

Her hjemme —

Oslo. Onsdag den 14. juni avsluttet St. Elisabethkongregasjonen semestret før ferien med 1 dags retrett som ble holdt i St. Josefsøstrenes kapell ved preses, pastor Duin, som under meget stor deltagelse holdt 8 foredrag som vekslet med Rosekransbønn og stille time, og som sluttet med korsvegandakt og den sakramentale velsignelse. Jesu Hjertefesten fredag den 16. hadde St. Elisabethkongregasjonen felleskommunion under høgmissen som ble lest av soknepresten, pastor Sund. — Deretter var det fellesfrokost i foreningslokalet hvor prefekten fru Hansen takket preses for den gode retrett likeledes medlemmene for den store interesse de hadde vist, og ikke minst ved felleskommunionen Hs. høgærv. biskopen og preses var til stede. — Takket være en av medlemmenes gode hjerte ble også frokosten et lite minne om gamle dager, en festfrokost med blomster og lys også i det Herrens år 1944.

E. B.

Stabekk. St. Olavsforeningen på Stabekk feiret Jesu Hjertefest søndag 18. juni. Motet åpnet med pontifikalandakt i det vakkert pyntede kapell. Sokneprestene Rommelse og Sundt assisterte. — Deretter samledes man i prestegården, hvor formannen, disponent Markussen holdt åpningstalen og gav deretter ordet til pater Rommelse som var aftenens foredragsholder. «Forbedre verden — begynn selv», er mottoet for forbundet uten navn. Pateren gav en redegjørelse over dette forbunds virksomhet. Det ble stiftet i Frankrike for ca. 6 år siden og har siden spredt seg i mange land. Dets formål går ut på at man skal forandre mentaliteten i verden ved å forandre seg selv. Hovedårsaken til krig er egoisme. Det finnes kun én løsning for bedring: de enkeltes fredsarbeid; forandre seg selv, ikke andre først. Da er vi ikke bare fredelskende, men også fredbringende. Vi skal drive en kampanje av nestekjærlighet, tenke bedre om vår neste, heller tilgi enn straffe. Det er ikke kanoner, penger og makt — Dette forbund handler aldeles i Kirkens ånd, den har all- tid hatt samme ønske. — Pateren nevnte etter foredraget at mange katolikker hadde deltatt i andakten til Jesu Hjer- te, kornet til. — Det videre program vekslet med allsang, piano-

musikk av W. Olafsen og opplesning av Adelaide Jørgensen. Seinere på aftenen fikk vi høre dikt og prosa i den mer humoristiske sjanger og den ene lattersalve avløste den andre. Hs. høgærv. biskopen gledet oss hele tiden med sitt nærvær. I sin tale til slutt manet han oss om å ha kjærlighet til vår neste og vårt fedreland.

Skr.

Drammen. St. Elisabethforeningen avsluttet motesesongen før ferien med en uforglemmelig utflukt. Hr. Gustav Thielemann hadde elskverdig stilt sitt nydelige landsted på Konnerud til disposisjon, og tirsdag 20. juni drog vi av gårde, de fleste med bussen, noen med drosjebil. Været var aldeles strålende og da vi omsider nådde målet for dagens landtur, ble vi hilst velkommen av foreningens formann, fru Helene Næss som samtidig fungerte som vertinne. Etter at appetitten var skjerpet av den vidunderlige luften i granskogen — Konnerud er jo kjent for sitt helsebringende klima! — gikk vi til et velsmakende middagsbord, hvor sokneprest Laudy fikk høve til å tolke foreningens, pater Leos og søstrenes takk for formannens vennlige innbydelse. Etter kaffen, som ble inntatt under en strålende blå sommerhimmel, var vi med på en meget interessant spaseretur til de nedlagte kobbergruvene og nød den skønne utsikt over Drammen og Lierdalen. Sommerkvelden fant oss atter forsamlet til forskjellige slags leiker og sanger og etter aftenmaten drog vi igjen i flokk og følge nedover til Drammen, inderlig takknemlige mot hr. Thielemann og fru Næss for den herlige dagen.

S. Pedersen.

Arendal. Kristi Legemsfest ble også i år feiret vakkert og høgtidelig her hos oss. Kirken var pyntet så vakkert som mulig. Barna og de unge og ellers andre hadde sørget for blomster. Alteret var som et eneste veld av gule og hvite blomster. I otte-messen holdt soknepresten, pastor Bergwitz, en vakker preken om alterets hl. sakrament som det enhetens bånd der binder menneskene sammen i fred, kjærlighet og endretlighet, til tross for den forskjell der jo alltid er mellom menneskene av forskjellig rase, oppdragelse, karakter, nasjonal egenart og alt som ellers kan skille menneskene ad. — Om den hellige eukaristi som ved sin mystiske kraft gir svake, skrøpelige mennesker, Kristi eget sinnelag. — Til høgmissen var kirken overfylt. Vårt ungdomskor sang messen. Det lød så vakkert med de unge friske stemmene. Etter messen fant prosjonen sted. Den var meget verdig — Så godt som hele menigheten deltok, foruten flere andre. Der var flere ordenssøstre med, mange ministranter og hvitkledde blomsterstrøende småpiker. Alle sang våre vakre sakraments-salmer ettersom prosjonen fant sted. Også i år var en del av Arendals ungdomskorps så elskverdige å delta for med sin vakre musikk å høye festdagen enno mer. — Der var reist et alter i hospitalets hage, hvor gullregn, syrener og andre av sommerens blomster stod i fagreste flor, og hvor småfuglene under hele høgtideligheten holdt den mest jublende konsert som om de vilde forene seg med oss for å vise den eukaristiske frelser sin hyldest. Etter at ungdomskoret hadde sunget en latinsk hymne holdt mgr. Kjellstrup en kort preken om den nåde og velsignelse der gjennom alle tider er tilflytt menneskene ved alterets hl. sakramente. Han siterte også flere kirkefedres uttalelser om dette store sakraments betydning. Etter prekenen igjen bønn og sang. Hvoretter soknepresten gav oss den sakramentale velsignelse. Etter at sangkoret igjen hadde sunget en hymne, begav vi oss i prosjon tilbake til kirken. Høgtideligheten ble her avsluttet med salmen: «Store Gud vi lover deg» — og vi gikk heim i dyp glede over atter en gang å ha fått lov til å vise vår Gud i alterets hl. sakramente en offentlig hyldest, ved på denne måte å manifestere vår tro på Guds virkelige nærvær i sakramente. — I ettermiddags-andakten holdt soknepresten et utmerket foredrag om alterets hl. sakramente som Guds store gave til menneskene. Der var også her flere ikke-katolikker til stede. Andakten ble avsluttet med bønn og sakramental velsignelse. Og en av årets største og skjønneste festdager var forbi.

E. K. N.

Redaktør: E. Dithmer-Vanberg.

Thronsen & Co. Boktrykkeri, Bernh. Getz gt. 3 - Oslo